



Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 24. marts 2022
(OR. en)

7582/22

UK 55

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	24. marts 2022
til:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union

Komm. dok. nr.:	COM(2022) 126 final
Vedr.:	RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET om gennemførelsen og anvendelsen af handels- og samarbejdsaftalen mellem Den Europæiske Union og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland 1. januar – 31. december 2021

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2022) 126 final.

Bilag: COM(2022) 126 final



EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.3.2022
COM(2022) 126 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**om gennemførelsen og anvendelsen af handels- og samarbejdsaftalen mellem Den
Europæiske Union og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland
1. januar – 31. december 2021**

**Rapport fra Europa-Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen og
anvendelsen af handels- og samarbejdsaftalen mellem Den Europæiske Union og Det Forenede
Kongerige Storbritannien og Nordirland
1. januar - 31. december 2021**

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
2. Institutionelle rammer	4
3. Håndhævelsesværktøjer og tvistbilæggelse	5
4. Handel med varer.....	6
5. Tjenesteydelser og investeringer, digital handel, intellektuel ejendomsret, offentlige indkøb og små og mellemstore virksomheder.....	10
6. Energi	14
7. Lige vilkår for åben og fair konkurrence og bæredygtig udvikling.....	14
7.1. Arbejdsstandarder og sociale standarder, miljø og klima, bæredygtig udvikling.....	14
7.2. Kontrol med subsidier	16
8. Transport.....	17
9. Fiskeri	17
10. Koordinering af den sociale sikring	18
11. Retshåndhævelse og retligt samarbejde i straffesager.....	18
12. Deltagelse i EU-programmer	19
13. Konklusioner.....	20

1. Indledning

Handels- og samarbejdsaftalen mellem Den Europæiske Union (EU) og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland (Det Forenede Kongerige) på den anden side¹ blev undertegnet den 30. december 2020. Den fik midlertidig virkning fra den 1. januar 2021. Efter afslutningen af ratifikationsprocessen i EU og Det Forenede Kongerige trådte den formelt i kraft den 1. maj 2021.

Handels- og samarbejdsaftalen fastlægger et omfattende grundlag for forbindelserne mellem parterne på en lang række områder, herunder handel, transport, fiskeri, retshåndhævelse og retligt samarbejde i straffesager, tematisk samarbejde og deltagelse i EU-programmer. Den understøttes af bestemmelser, der sikrer lige vilkår, bæredygtig udvikling og respekt for de grundlæggende rettigheder samt ordninger for regeringsførelse og tvistbilæggelse.

Blandt EU's frihandelsaftaler med lande uden for EU er handels- og samarbejdsaftalen enestående, idet den blev indgået med en tidligere medlemsstat. Som følge heraf blev de betingelser for handel og samarbejde, der blev fastsat i handels- og samarbejdsaftalen, mere begrænsede end dem, der havde været gældende indtil udgangen af 2020, hvor den overgangsperiode, der er fastsat i udtrædelsesaftalen², udløb. Dette er en uundgåelig konsekvens af, at Det Forenede Kongerige forlader EU's toldunion og det indre marked.

Det er EU's mål at etablere stabile og positive forbindelser med Det Forenede Kongerige. Selv om der blev gjort gode fremskridt med hensyn til at etablere de samarbejdsstrukturer, der er fastsat i handels- og samarbejdsaftalen, er der stadig visse udfordringer. Der er også vedvarende vanskeligheder med de bredere forbindelser med Det Forenede Kongerige, navnlig dem, der vedrører gennemførelsen af protokollen om Irland og Nordirland i henhold til udtrædelsesaftalen.

Dette er den første rapport om gennemførelsen og anvendelsen af handels- og samarbejdsaftalen, jf. artikel 2, stk. 4, i Rådets afgørelse (EU) 2021/689 af 29. april 2021³. Rapporten gør status over en række områder, der er omfattet af handels- og samarbejdsaftalen i det første anvendelsesår. Rapporten har også til formål at kvantificere virkningen af handels- og samarbejdsaftalen med data, hvor sådanne foreligger.

¹ Handels- og samarbejdsaftale mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Det Forenede Kongerige og Nordirland på den anden side (EUT L 149/10) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:22021A0430\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:22021A0430(01)&from=EN).

² Aftale om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab (2019/C 384 I/01) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:12019W/TXT\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:12019W/TXT(02)&from=EN).

³ Rådets afgørelse (EU) 2021/689 af 29. april 2021 om indgåelse på Unionens vegne af handels- og samarbejdsaftalen mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland på den anden side og af aftalen mellem Den Europæiske Union og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland om sikkerhedsprocedurer for udveksling og beskyttelse af klassificerede informationer (EUT L 149/2) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D0689&from=EN>.

2. Institutionelle rammer

Handels- og samarbejdsaftalen skaber sin egen institutionelle ramme for overvågning og fremme af dens gennemførelse. Denne struktur blev indført med succes i 2021 og er nu fuldt operationel.

Partnerskabsrådet, der fører tilsyn med gennemførelsen af handels- og samarbejdsaftalen på politisk plan, mødtes for første gang den 9. juni 2021. Parterne drøftede bl.a. fiskeri, ikke-forskelsbehandling i forbindelse med gebyrer for arbejdsvisa, retshåndhævelse og retligt samarbejde samt Det Forenede Kongeriges deltagelse i EU-programmer⁴. Der kunne imidlertid ikke opnås enighed om en fælles erklæring på grund af Det Forenede Kongeriges afvisning af at henvise til den fulde gennemførelse af udtrædelsesaftalen som en forudsætning for et solidt fremtidigt forhold⁵.

Alle de fælles organer, der bistår Partnerskabsrådet i spørgsmål, der er omfattet af handels- og samarbejdsaftalen, herunder Handelspartnerskabsudvalget og de 11 specialiserede handelsudvalg, der støtter dets arbejde på specifikke områder, holdt møder i 2021:

- Specialudvalget om Koordinering af Sociale Sikringsordninger (6. juli 2021)
- Specialudvalget om Energi (14. juli 2021)
- Specialudvalget om Fiskeri (20. juli og 27. oktober 2021)
- Handelsspecialudvalget vedrørende Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger (22.–23. september 2021)
- Handelsspecialudvalget vedrørende Toldsamarbejde og Oprindelsesregler (7. oktober 2021)
- Handelsspecialudvalget vedrørende Varer (8. oktober 2021)
- Handelsspecialudvalget vedrørende Tjenesteydelser, Investeringer og Digital Handel (11. oktober 2021)
- Handelsspecialudvalget vedrørende Offentlige Udbud (12. oktober 2021)
- Handelsspecialudvalget vedrørende Lige Vilkår for Åben og Fair Konkurrence og Bæredygtig Udvikling (12. oktober 2021)
- Handelsspecialudvalget vedrørende Intellektuel Ejendomsret (13. oktober 2021)
- Handelsspecialudvalget vedrørende Reguleringssamarbejde (13. oktober 2021)
- Specialudvalget om Luftfart (14. oktober 2021)
- Handelsspecialudvalget vedrørende Tekniske Handelshindringer (15. oktober 2021)
- Specialudvalget om Retshåndhævelse og Retligt Samarbejde (19. oktober 2021)
- Handelspartnerskabsudvalget (16. november 2021)
- Specialudvalget om Luftfartssikkerhed (23. november 2021)
- Specialudvalget om Vejtransport (24. november 2021)
- Handelsspecialudvalget vedrørende Administrativt Samarbejde i forbindelse med Moms og Inddrivelse af Skatter og Afgifter (15. december 2021) og

⁴ Dagsordener og protokoller for møderne i Partnerskabsrådet og udvalgene:
https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement/meetings-eu-uk-partnership-council-and-specialised-committees-under-trade-and-cooperation-agreement_en.

⁵ Europa-Kommissionens erklæring efter det første møde i Partnerskabsrådet:
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/20210609_unilateral_pc_statement_002_final.pdf.

- Specialudvalget om Deltagelse i EU-programmer (21. december 2021).

I overensstemmelse med de aftalte ordninger var EU repræsenteret på disse møder af Europa-Kommissionen, mens de holdninger, der skulle indtages på EU's vegne, blev koordineret med Rådet. Medlemsstaternes repræsentanter deltog i møderne som en del af EU-delegationen. Europa-Parlamentet blev underrettet om de fælles organers aktiviteter.

Der blev også taget skridt til at etablere et parlamentarisk samarbejde mellem EU og Det Forenede Kongerige. Parterne blev enige om, at Den Parlamentariske Partnerskabsforsamling (forsamlingen), der er oprettet i handels- og samarbejdsaftalen, skulle bestå af henholdsvis 35 medlemmer af Europa-Parlamentet og Det Forenede Kongeriges parlament. EU's delegation til forsamlingen blev godkendt i oktober 2021⁶. Forsamlingen påbegynder sit arbejde i 2022.

Processen med at inddrage civilsamfundet i gennemførelsen af handels- og samarbejdsaftalen er også begyndt. Civilsamfundsforummets operationelle retningslinjer blev uformelt vedtaget af Kommissionen og Det Forenede Kongerige. Disse retningslinjer skal godkendes af Partnerskabsrådet, for at civilsamfundsforummet kan påbegynde sit arbejde⁷. EU's interne rådgivende gruppe blev også nedsat for at muliggøre en bredere dialog om de spørgsmål, der er omfattet af handels- og samarbejdsaftalen. Den interne rådgivende gruppe støttes af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, som koordinerer møder og opretholder kontakter med partnere i civilsamfundet. Det første møde i den interne rådgivende gruppe fandt sted den 25. november 2021⁸.

3. Håndhæelsesværktøjer og tvistbilæggelse

Som svar på anmodninger fra medlemsstaterne oprettede Kommissionen et centralt kontaktpunkt⁹, der gjorde det muligt for interessenter at registrere klager vedrørende gennemførelsen af handels- og samarbejdsaftalen. Virksomheder, NGO'er, arbejdsgivere, fagforeninger og den brede offentlighed i EU kan bruge dette system som et første kontaktpunkt til at indberette problemer i forbindelse med gennemførelsen af handels- og samarbejdsaftalen. Det centrale kontaktpunkt er knyttet til de eksisterende værktøjer, som Kommissionen har udviklet, såsom det fælles kontaktpunkt for registrering af handelsrelaterede klager, herunder spørgsmål om markedsadgang, lige konkurrencevilkår eller bæredygtig udvikling. Disse værktøjer afspejler Kommissionens øgede indsats for at styrke håndhævelsen og gennemførelsen af dens internationale aftaler.

For at kunne udløse håndhævelsesforanstaltninger har Kommissionen fremsat lovgivningsforslag¹⁰ om vedtagelse af ensidige foranstaltninger og

⁶ Se: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0398_EN.pdf.

⁷ Oplysninger om møderne i civilsamfundsforummet kan findes på <https://trade.ec.europa.eu/dialogue/index.cfm>.

⁸ <https://www.eesc.europa.eu/en/tags/international-trade?page=1>.

⁹ https://ec.europa.eu/assets/sg/complaint_eu_uk_tca/complaints_da/.

¹⁰ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for udøvelsen af Unionens rettigheder i forbindelse med gennemførelsen og håndhævelsen af aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab og handels- og samarbejdsaftalen mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland på den anden side (COM(2022) 89) og forslag til Rådets forordning om regler for udøvelsen af Fællesskabets rettigheder i forbindelse med gennemførelsen af

håndhævelsesforanstaltninger, som vil erstatte den beføjelse, der er fastsat i Rådets afgørelse (EU) 2021/689¹¹ om indgåelse af handels- og samarbejdsaftalen.

I 2021 anmodede ingen af parterne om konsultationer eller om oprettelse af en voldgiftsret i henhold til handels- og samarbejdsaftalens regler om tvistbilæggelse. Som led i gennemførelsen af disse regler foreslog EU den 14. december 2021 formelt enkeltpersoner, der er villige og i stand til at fungere som medlemmer af en voldgiftsret¹².

4. Handel med varer

Ved overgangsperiodens udløb opdeltes Det Forenede Kongerige og EU i to særskilte toldområder og to særskilte markeder for varer, hver med deres egen reguleringsordning, hvilket uundgåeligt skaber handelshindringer.

Selv om handels- og samarbejdsaftalen indeholder bestemmelser om handel uden told og kvoter for al import mellem parterne, ophørte den gnidningsløse handel med varer, og der opstod igen ikke-toldmæssige hindringer. Fra 2021 er al eksport fra Det Forenede Kongerige til EU underlagt toldprocedurer og -kontrol. Sendinger af landbrugsfødevarer skal ledsages af sundhedscertifikater og underkastes sundheds- og plantesundhedsinspektioner (SPS-inspektioner) på medlemsstaternes grænsekontrolsteder. Desuden skal alle varer overholde forskellige regler og reguleringsforanstaltninger, da princippet om gensidig anerkendelse ikke længere finder anvendelse.

Derudover skal varer, der handles mellem de to parter, overholde de oprindelsesregler, der er fastsat i handels- og samarbejdsaftalen, hvis de skal være omfattet af præferencebehandling med 0 % told. Det kan være besværligt at bevise en vares oprindelse, især hvis virksomhederne køber komponenter fra flere lande. For at lette udbredelsen af præferencebehandling har Kommissionen vedtaget lovgivning¹³, der fastsætter en overgangsperiode, hvor EU-eksportører kan udstede udtalelser om oprindelse på grundlag af leverandørerklæringer, selv om der ikke foreligger fuldstændig dokumentation, forudsat at de har den inden udgangen af 2021. Fra 2022 gælder der standardkrav til udfærdigelse af udtalelser om oprindelse. Ud af EU's import fra Det Forenede Kongerige var over 80 % af varerne omfattet af præferencebehandling. Kommissionen sikrer sammen med medlemsstaterne, at oprindelsesreglerne gennemføres korrekt, og giver toldmyndighederne og virksomhederne vejledning og forklaringer.

handels- og samarbejdsaftalen mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland på den anden side (COM(2022) 100).

¹¹ Rådets afgørelse (EU) 2021/689 af 29. april 2021 om indgåelse på Unionens vegne af handels- og samarbejdsaftalen mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland på den anden side og af aftalen mellem Den Europæiske Union og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland om sikkerhedsprocedurer for udveksling og beskyttelse af klassificerede informationer (EUT L 149/2) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D0689&from=EN>.

¹² https://ec.europa.eu/info/system/files/ares_20217728182_letter_from_vice-president_sefcovic_to_the_united_kingdom_minister_of_state_lord_frost_signed.pdf.

¹³ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/2254 af 29. december 2020 om udfærdigelsen af udtalelser om oprindelse på grundlag af leverandørerklæringer med henblik på præferenceeksport til Det Forenede Kongerige i en overgangsperiode (EUT L 446/1) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R2254&from=EN>.

Selv om der ikke er told på varer med oprindelsesstatus, rapporterede virksomhederne i vid udstrækning om afbrydelser i forsyningskæderne. De vanskeligheder, som EU's virksomheder står over for, svarer til, hvad der kunne forventes, nemlig:

- øgede omkostninger som følge af, at de skal overholde dobbelte reguleringssystemer og yderligere formaliteter
- forsinkelser ved grænsen som følge af nye proceduremæssige krav og
- vanskeligheder med at overholde ændrede importregler.

Kommissionen gjorde sit yderste for at hjælpe medlemsstaterne og EU's virksomheder med at navigere i det nye miljø. For eksempel med hensyn til SPS-krav, hvor der opstod visse problemer i begyndelsen af 2021, blev der straks givet vejledning om korrekt anvendelse af SPS-reglerne. På toldområdet blev der offentliggjort vejledning om oprindelsesregler og andre toldrelaterede spørgsmål sammen med tjeklister og andre relevante oplysninger¹⁴. Som følge heraf faldt antallet af problemer på begge områder betydeligt, efterhånden som året skred frem. Det Forenede Kongerige har på sin side gentagne gange udsat gennemførelsen af told- og SPS-kravene for import fra EU i 2021. Gennemførelsen af disse formaliteter begyndte i januar 2022 og vil blive indfaset indtil oktober 2022 i overensstemmelse med den trinvis tilgang, der er fastlagt i den operative grænseforvaltningsmodel. Deres anvendelse kan være en udfordring for EU's eksportører og medlemsstater på grund af de logistiske virkninger af de nye procedurer, navnlig behovet for at indgive de krævede angivelser og støttedokumenter, inden varer afsendes fra EU-havne til Det Forenede Kongerige, samt kompleksiteten af det IT-system, som Det Forenede Kongerige har indført.

Kommissionen er i tæt kontakt med medlemsstaterne for at sikre, at deres forvaltninger og virksomheder er velforberedte. De relevante oplysninger findes også på Kommissionens websted¹⁵. For at lette handelen med varer, der er omfattet af SPS-kravene, er elektroniske sundhedsattester, der kræves ved eksport til Storbritannien, blevet stillet til rådighed for alle medlemsstater, og Kommissionen har indledt drøftelser med Det Forenede Kongeriges myndigheder om deres accept.

Selv om det stadig er for tidligt at vurdere den fulde økonomiske virkning af Det Forenede Kongeriges udtræden af EU's indre marked, viser de seneste data, at handelsstrømmene mellem EU og Det Forenede Kongerige delvis har stabiliseret sig i 2021 efter et første fald efter overgangsperiodens udløb. De var dog lavere end i 2019 og tidligere.

Med hensyn til varehandel anslår Eurostat for 2021, at EU's import fra Det Forenede Kongerige udgør 146 mia. EUR, hvilket er et markant fald i forhold til både 2020 (-13,6 %) og 2019 (-24,8 %). EU's eksport til Det Forenede Kongerige anslås til 283 mia. EUR, hvilket er en stigning på 1,9 % i forhold til 2020, men stadig 11,4 % under det niveau, der blev registreret i 2019.

Tabel 1 viser, at både EU's import og eksport af varer med resten af dets partnere steg kraftigt i 2021 i forhold til 2020 (henholdsvis + 27 % og + 14,6 %) og lå over niveauet før pandemien i 2019 (12,5 % for import og 4,7 % for eksport), mens handelen med Det Forenede Kongerige stadig ligger langt fra niveauet før pandemien.

¹⁴ https://ec.europa.eu/taxation_customs/customs-4/international-affairs/third-countries/united-kingdom_en.

¹⁵ https://ec.europa.eu/taxation_customs/customs-4/international-affairs/third-countries/united-kingdom/new-import-formalities-bring-goods-eu-uk-1-january-2022_en.

Maskiner og transportudstyr, som udgør en relevant del af den bilaterale handel, blev særlig berørt. EU's import fra Det Forenede Kongerige i denne sektor faldt med 26,2 % i 2021 sammenlignet med 2020 og med 37,9 % i forhold til 2019. EU's eksport faldt med 3,1 % i 2021 i forhold til 2020 og 20,5 % i forhold til 2019. I absolutte tal lå EU's import og eksport af maskiner og transportudstyr med Det Forenede Kongerige i 2021 mere end 52 mia. EUR under niveauet i 2019¹⁶.

¹⁶ Statistikker, der måler EU's handel med Det Forenede Kongerige, blev påvirket af en større ændring pr. 1. januar 2021, hvor undersøgelsesbaserede statistikker, der blev anvendt til at måle handelen inden for EU, blev erstattet af toldbaserede statistikker, der måler oprindelsesland snarere end afsendelsesland. Det er sandsynligt, at (en del af) tabene i EU's handel med Det Forenede Kongerige blev opvejet af gevinster i handelen med andre lande uden for EU. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at kvantificere denne statistiske effekt.

Tabel 1. EU27's varehandel i 2021 opdelt efter partner- og SITC-sektor sammenlignet med tidligere år

	EU-import 2021 mio. EUR	ændring i % i forhold til		EU-udførsel 2021 mio. EUR	ændring i % i forhold til		
		2020	2019		2020	2019	
EU27's handel efter partner		<i>I ALT for alle produkter</i>					
UK	146 025	-13,6	-24,8	283 589	1,9	-11,4	
Uden for EU27 (undtagen Det Forenede Kongerige)	1 965 514	27,0	12,5	1 896 887	14,6	4,7	
EU27's handel fordelt på SITC-sektor		<i>Partner: Det Forenede Kongerige</i>					
0 — Fødevarer og levende dyr	9 444	-26,8	-31,5	31 716	-4,5	-3,9	
1 — Drikkevarer og tobak	2 637	-9,8	-23,5	6 269	5,1	7,3	
2 — Uspiselige råstoffer, undtagen brændsel	4 349	34,1	22,9	9 535	53,9	55,3	
3 — Mineralske brændsels- og smørestoffer o.lign.	20 913	37,8	-6,5	10 775	92,6	6,9	
4 — Animalske og vegetabiliske olier, fedtstoffer og voks	451	-21,4	-6,3	1 034	2,6	9,7	
5 — Kemikalier og lignende varer, i.a.n.	26 286	-20,8	-20,6	45 316	2,8	-6,8	
6 — Bearbejdede varer, hovedsagelig halvfabrikata	16 274	-0,3	-11,9	35 604	11,8	-1,7	
7 — Maskiner og transportmidler	42 823	-26,2	-37,9	102 872	-3,1	-20,5	
8 — Diverse	13 917	-36,0	-44,3	33 592	-8,3	-22,1	
9 — Råvarer og transaktioner i.a.n.	8 931	83,0	72,7	6 877	-9,6	1,3	
EU27's handel fordelt på SITC-sektor		<i>Partner: Uden for EU-27 (undtagen UK)</i>					
0 — Fødevarer og levende dyr	98 296	8,2	5,1	103 475	5,9	12,2	
1 — Drikkevarer og tobak	6 599	4,2	-3,1	34 035	15,5	6,7	
2 — Uspiselige råstoffer, undtagen brændsel	87 727	34,3	29,5	53 542	32,2	26,8	
3 — Mineralske brændsels- og smørestoffer o.lign.	359 916	74,6	5,6	93 312	59,5	-0,1	
4 — Animalske og vegetabiliske olier, fedtstoffer og voks	13 458	27,2	48,7	6 642	20,0	32,9	
5 — Kemikalier og lignende varer, i.a.n.	244 176	22,1	20,9	410 917	12,0	14,7	
6 — Bearbejdede varer, hovedsagelig halvfabrikata	222 081	26,8	24,0	203 994	18,4	5,8	
7 — Maskiner og transportmidler	627 878	18,5	10,3	727 950	11,3	-1,9	
8 - Diverse	272 572	17,8	8,2	223 366	16,7	4,4	
9 — Råvarer og transaktioner i.a.n.	32 811	1,2	24,9	39 655	2,1	-1,3	

Kilde: Eurostat EXT_ST_EU27_2020SITC 18-Feb-22

5. Tjenesteydelser og investeringer, digital handel, intellektuel ejendomsret, offentlige indkøb og små og mellemstore virksomheder

Ved overgangsperiodens udløb ophørte den frie bevægelighed for personer samt den frie udveksling af tjenesteydelser, kapitalbevægelser og etablering, hvilket førte til en væsentlig ændring af den måde, hvorpå begge parter tjenesteydere kan få adgang til hinandens markeder. Leveringen af tjenesteydelser, som nu finder sted uden for EU, er blevet mere udfordrende. Virksomheder, der planlægger at levere tjenesteydelser, eller investorer, der er villige til at etablere sig på den anden parts område, står over for nye lovgivningsmæssige og administrative hindringer. F.eks. er tilladelser fra hjemlandet ikke længere gyldige i værtslandet, erhvervmæssige kvalifikationer anerkendes ikke så let som inden for EU, og indvandringsreglerne finder anvendelse. For tjenesteydere og investorer i Det Forenede Kongerige gælder der forskellige regler for hver af de 27 medlemsstater.

Selv om handels- og samarbejdsaftalen indeholder bestemmelser, der mindsker visse adgangsbarrierer, f.eks. ved at forbyde kvantitative restriktioner såsom test af økonomiske behov for investorer og tjenesteudbydere eller ved at give mulighed for at anerkende erhvervmæssige kvalifikationer¹⁷, er rammen for handels- og samarbejdsaftalen ikke sammenlignelig med etableringsfriheden eller friheden til at levere tjenesteydelser i det indre marked. Handels- og samarbejdsaftalen indeholder også bestemmelser om fremme af digital handel og forbedrede standarder for beskyttelse af intellektuel ejendomsret samt regler om adgang til de respektive markeder for offentlige indkøb.

Data for de første tre kvartaler af 2021 viser, at handelen med tjenesteydelser endnu ikke var vendt tilbage til niveauet før pandemien. Tabel 2 viser, at til trods for stigningen i forhold til de første ni måneder af 2020 er EU's import fra Det Forenede Kongerige og fra resten af dets handelspartnere meget lavere end i samme periode i 2019, -9,3 % fra Det Forenede Kongerige og -8 % i forhold til resten af verden. Hvis man sammenligner EU's eksport i de første tre kvartaler af 2021 med eksporten i samme periode i 2019, er faldet større for Det Forenede Kongerige (-13,2 %) end for resten af EU's handelspartnere (-4,8 %).

Rejsesektoren viser ingen tegn på bedring i forhold til 2020 og er derfor en af de hårdest ramte. EU's import og eksport med både Det Forenede Kongerige og resten af dets handelspartnere i de første ni måneder af 2021 ligger stadig langt fra niveauet i samme periode i 2019.

Handel med transporttjenester, bygge- og anlægstjenester og afgifter for brug af intellektuel ejendomsret er også stærkt påvirket, men dette gælder for størstedelens vedkommende handel mellem EU og Det Forenede Kongerige, og handelen mellem EU og dets andre handelspartnere overstiger nu de niveauer, der blev registreret i de første ni måneder af 2019. Dette er et tegn på virkningen af Det Forenede Kongeriges udtræden af EU.

I hele 2021 koncentrerede Kommissionen sin indsats om at overvinde hindringer i forbindelse med gennemførelsen af handels- og samarbejdsaftalen. Det var f.eks. muligt at præcisere Det Forenede Kongeriges indvandringsregler vedrørende underleverandørers ret til at udføre installations- og vedligeholdelsesydelser på dets område.

¹⁷ Begge parter erhvervsorganisationer kan anmode Partnerskabsrådet om at godkende anerkendelse i deres sektor.

Kommissionen har på sin side overholdt gennemsigtighedsforpligtelserne i henhold til handels- og samarbejdsaftalen. Oplysninger om fysiske personers levering af tjenesteydelser er nu offentligt tilgængelige. Kommissionen opfyldte også sin forpligtelse til at oprette et offentligt websted med oplysninger om SMV'er¹⁸.

Kommissionen vil fortsat overvåge gennemførelsen af handels- og samarbejdsaftalen inden for tjenesteydelser og investeringer, digital handel, intellektuel ejendomsret, offentlige indkøb og SMV'er og insistere på at overholde handels- og samarbejdsaftalen. Den vil sammen med de relevante myndigheder i Det Forenede Kongerige følge op på den fremtidige lovgivning om offentlige indkøb¹⁹, som har givet anledning til bekymring blandt EU's interessenter. Kommissionen vil også fortsat nøje overvåge virkningen af andre lovgivningsmæssige udviklinger i Det Forenede Kongerige, som påvirker de områder, der er omfattet af handels- og samarbejdsaftalen.

¹⁸ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/da/home>.

¹⁹ Se: <https://www.gov.uk/government/consultations/green-paper-transforming-public-procurement/outcome/transforming-public-procurement-government-response-to-consultation>.

Tabel 2. EU27's handel med tjenesteydelser i de første 9 måneder af 2021 efter partner- og servicesektor sammenlignet med samme periode i de foregående år

	EU-import	<i>% ændring sammenlignet med</i>		EU-eksport	<i>% ændring sammenlignet med</i>	
	Januar-september 2021	<i>til januar-september</i>		Januar-september 2021	<i>til januar-september</i>	
	Mio. EUR	2020	2019	Mio. EUR	2020	2019
EU27's handel efter partner	Alle tjenester I ALT					
UK	114 858	3,9	-9,3	143 253	6,4	-13,2
Uden for EU27 (undtagen Det Forenede Kongerige)	499 174	-4,4	-8,0	574 356	12,3	-4,8
EU27's handel efter servicesektor	Partner: Det Forenede Kongerige					
Fremstillingsvirksomhed vedrørende fysiske input ejet af andre	1 349	1,8	-8,7	3 721	-3,1	-2,9
Vedligeholdelses- og reparationstjenester i.a.n.	1 414	-6,2	-27,6	1 792	-19,5	-24,9
Transport	9 101	-7,9	-27,4	15 534	4,0	-24,9
Rejse	3 934	-33,0	-71,9	9 912	-9,7	-70,2
Anlæg	1 339	-5,6	-51,4	1 599	-12,8	-57,7
Forsikring og pension	6 342	25,4	37,8	8 487	35,4	55,8
Finansielle tjenesteydelser	20 121	22,8	19,8	22 693	12,1	11,9
Afgifter for brug af intellektuel ejendomsret i.a.n.	9 061	4,0	-21,8	7 267	8,6	-8,4
Telekommunikation, computer- og informationstjenester	14 181	2,9	8,3	27 357	9,7	14,7
Anden forretningsservice	44 670	4,0	2,5	38 337	4,8	1,8
Personlige tjenester, kultur og forlystelser	2 990	4,4	-11,5	2 798	15,8	8,1
Offentlige varer og tjenester (i.o.a.)	258	-55,6	-64,5	822	13,2	13,5
Ikke opdeltede tjenester	101	-39,4	-27,4	2 936	-1,0	13,3
EU27's handel efter servicesektor	Partner: Uden for EU27 (undtagen Det Forenede Kongerige)					
Fremstillingsvirksomhed vedrørende fysiske input ejet af andre	11 556	10,5	14,5	16 907	12,4	8,5
Vedligeholdelses- og reparationstjenester i.a.n.	8 427	-8,4	-17,3	11 019	-0,9	-11,1
Transport	96 165	20,4	1,8	126 803	31,8	8,0
Rejse	26 230	-11,3	-63,6	32 400	-4,5	-66,4
Anlæg	2 371	1,3	-0,3	5 205	-16,5	-28,3
Forsikring og pension	12 707	18,4	20,6	11 094	-0,4	3,1
Finansielle tjenesteydelser	38 530	22,7	32,9	42 347	11,3	13,5
Afgifter for brug af intellektuel ejendomsret i.a.n.	104 010	21,6	38,4	51 547	-1,8	1,4

Telekommunikation, computer- og informationstjenester	43 818	11,6	8,2	119 666	22,0	22,1
Anden forretningsservice	148 391	-31,3	-21,8	140 995	4,8	-1,2
Personlige tjenester, kultur og forlystelser	4 779	-2,2	-12,6	7 318	5,9	-0,5
Offentlige varer og tjenester (i.o.a.)	1 984	-11,9	-14,1	3 738	-18,3	-15,3
Ikke opdelte tjenester	208	-52,8	-50,0	5 319	72,8	63,2

Kilde: Eurostat. Den Europæiske Union og euroområdet betalingsbalance — kvartalsvise data (BPM6) — Uddrag 18. februar 2022

6. Energi

Ved overgangsperiodens udløb deltager Det Forenede Kongerige ikke længere i EU's indre marked for energi, herunder dets forvaltning og handelsordninger. Selv om handels- og samarbejdsaftalen indeholder bestemmelser, der skal lette strømmen af energi, er handelsprocesserne blevet mere komplicerede.

Handels- og samarbejdsaftalen giver mulighed for at udvikle særlige handelsordninger for elektricitetsstrømme mellem EU og Det Forenede Kongerige. Som et første skridt blev begge parter transmissionssystemoperatører anmodet om at udarbejde en cost-benefit-analyse. Den analyse, der blev fremlagt i fællesskab i maj 2021, gav imidlertid utilfredsstillende resultater, der bl.a. tydede på en alvorlig risiko for markedsmanipulation og forstyrrelser. Kommissionen arbejder på muligheder og alternativer til at gennemføre denne forpligtelse.

Handels- og samarbejdsaftalen indeholder også bestemmelser om samarbejde om udvikling af vedvarende offshoreenergi, som forventes at spille en central rolle i opfyldelsen af begge parter mål om nul nettodrivhusgasemissioner. På grundlag af energisamarbejdet i Nordsøen blev der i 2021 indledt forhandlinger med henblik på undertegnelse af et aftalememorandum om oprettelse af et specifikt forum for tekniske drøftelser med Det Forenede Kongerige om udvikling af offshoren et og det store potentiale for vedvarende energi i Nordsøregionen.

7. Lige vilkår for åben og fair konkurrence og bæredygtig udvikling

EU og Det Forenede Kongerige blev i handels- og samarbejdsaftalen enige om, at handel og investeringer kræver betingelser, der sikrer lige konkurrencevilkår og bæredygtig udvikling. I den forbindelse skal enhver relevant udvikling i Det Forenede Kongeriges lovgivning om kontrol med subsidier, beskatning, arbejdsstandarder og sociale standarder samt miljø og klima overvåges og rapporteres som krævet i artikel 2, stk. 4, i Rådets afgørelse (EU) 2021/689.

For at overvåge denne udvikling anvender Kommissionen oplysninger indsamlet af dens tjenestegrene og medlemsstater, input fra EU-interessenter, formelle og uformelle kontakter inden for rammerne af internationale og multilaterale fora samt specialiserede udvalg, der er nedsat i henhold til handels- og samarbejdsaftalen. Kommissionen overvåger også nøje udviklingen af lovgivningsmæssige ændringer og analyserer rapporter fra tænketanke, virksomheder, ikke-statslige organisationer, medier og andre interessenter. Det fælles kontaktpunkt²⁰, der er oprettet ved handels- og samarbejdsaftalen, giver også Kommissionen oplysninger til brug for dens analyser.

7.1. Arbejdsstandarder og sociale standarder, miljø og klima, bæredygtig udvikling

Efter sin udtræden af EU bebudede Det Forenede Kongerige en vidtrækkende lovgivningsmæssig reform som led i sin ambition om at "tage kontrollen med vores

²⁰ Det fælles kontaktpunkt er det centrale kontaktpunkt for EU-baserede interessenter, der ønsker at indgive en klage over spørgsmål om markedsadgang, lige vilkår eller manglende overholdelse af forpligtelserne vedrørende handel og bæredygtig udvikling eller den generelle præferenceordning. Yderligere oplysninger kan findes på <https://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/contacts/chief-trade-enforcement-officer/>.

lovgivning tilbage" og iværksatte en offentlig høring om reform af rammerne for bedre regulering²¹.

Inden for arbejdsmarkeds- og socialpolitik meddelte Det Forenede Kongeriges regering, at den havde til hensigt at oprette et fælles håndhævelsesorgan for arbejdstagerrettigheder, som vil få til opgave at sikre et centraliseret tilsyn med landets arbejdsmarkedslovgivning²². Kommissionen følger nøje denne lovgivningsmæssige udvikling, navnlig med hensyn til organets beføjelser og ressourcer til at varetage sin håndhævelsesrolle. Når loven træder i kraft, vil Kommissionen nøje overvåge, om de relevante arbejdsstandarder og sociale standarder håndhæves effektivt, som krævet i handels- og samarbejdsaftalen. Kommissionen og Det Forenede Kongerige drøftede dette spørgsmål på det første møde i specialudvalget vedrørende lige og fair konkurrencevilkår og bæredygtig udvikling, hvor begge parter var enige om betydningen af en effektiv håndhævelse af arbejdstagernes rettigheder.

Det Forenede Kongerige vedtog også Environment Act 2021²³, hvorved Office for Environmental Protection blev oprettet, og som behandler specifikke politiske aspekter vedrørende affald, biodiversitet, luftkvalitet, vand og bevaring. I dette tilfælde vil Kommissionen også overvåge, om Office for Environmental Protection har tilstrækkelige beføjelser og ressourcer til effektivt at kunne håndhæve miljøreglerne i overensstemmelse med forpligtelserne i handels- og samarbejdsaftalen. Kommissionen vil desuden være opmærksom på en effektiv gennemførelse af miljøforpligtelserne efter vedtagelsen af retsakten og den afledte ret, der følger heraf.

De EU-regler, der regulerer den kemiske sektor, blev indført i Det Forenede Kongeriges nationale lovgivning²⁴ i 2021 med visse tilpasninger som følge af landets udtræden af EU. Kommissionen overvåger nøje Det Forenede Kongeriges tilgang til begrænsninger, godkendelser og registreringer af kemiske stoffer for at sikre overholdelse af de relevante forpligtelser i handels- og samarbejdsaftalen.

Med hensyn til klimabeskyttelse indførte Det Forenede Kongerige sin egen emissionshandelsordning²⁵. Ordningen gælder for energiintensive industrier, elproduktionssektoren og luftfart. Den dækker aktiviteter, der involverer forbrænding af brændsel i anlæg. Inden for luftfart finder ordningen anvendelse på flyvninger inden for Det Forenede Kongerige samt flyvninger til Gibraltar og Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. Siden maj 2021 har Det Forenede Kongerige afholdt auktioner i forbindelse med handel med kvoter. Clearingpriserne har hidtil ligget på et niveau, der svarer til eller er højere end i EU.

I henhold til artikel 18, stk. 2, i den europæiske socialpagt²⁶ skal Det Forenede Kongerige afskaffe eller nedsætte afgifter, herunder arbejdsrelaterede visumgebyrer. Indtil for nylig

²¹ Meddelelse om en reform af lovgivningen for nøglesektorer:

<https://www.gov.uk/government/publications/brexit-opportunities-regulatory-reforms>.

²²https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/991751/sing-le-enforcement-body-consultation-govt-response.pdf.

²³ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2021/30/contents/enacted>.

²⁴ <https://www.hse.gov.uk/reach/index.htm>.

²⁵ <https://www.gov.uk/government/publications/participating-in-the-uk-ets/participating-in-the-uk-ets>.

²⁶ Den europæiske socialpagt er en traktat indgået under Europarådet, som blev åbnet for undertegnelse i 1961 og oprindeligt trådte i kraft i 1965. Chartret blev revideret i 1996. Det reviderede charter trådte i kraft i 1999:

anvendte Det Forenede Kongerige en nedsættelse på 55 GBP på gebyrer for langtidsvisa for alle arbejdstagere fra de stater, der har givet deres samtykke til det charter, der blev åbnet for undertegnelse i 1961. I december 2020 meddelte Det Forenede Kongerige, at nedsættelsen fra 2021 ikke ville gælde for statsborgere fra fem EU-medlemsstater.²⁷I juli 2021 meddelte Det Forenede Kongerige, at det havde til hensigt at opsigte artikel 18, stk. 2, i den europæiske socialpagt. I september 2021 besluttede Det Forenede Kongerige at fjerne nedsættelsen af visumgebyret for alle EU-borgere fra februar 2022. Kommissionen rejste dette spørgsmål på møderne i Partnerskabsrådet og Specialudvalget vedrørende lige betingelser for åben og fair konkurrence og bæredygtig udvikling. Den udtrykte skuffelse over, at Det Forenede Kongerige ikke udvidede rabatten på visumgebyrer til borgere fra de fem berørte EU-medlemsstater, men i stedet besluttede at fjerne rabatten helt.

7.2. Kontrol med subsidier

I juni 2021 fremlagde Det Forenede Kongeriges regering et lovforslag om kontrol med subsidier²⁸ med henblik på at etablere en retlig ramme for fremtidig kontrol med subsidier. Lovforslaget indeholder materielle og håndhævelsesmæssige regler.

Med hensyn til de materielle regler indeholder lovforslaget en definition af subsidier og et sæt generelle og specifikke principper for subsidier, som er baseret på principperne i handels- og samarbejdsaftalen samt bestemmelserne om gennemsigtighed.

Med hensyn til håndhævelse oprettes der ved lovforslaget en støtteenhed under forbruger- og markedsmyndigheden, som skal varetage rollen som et uafhængigt organ med beføjelser til at kontrollere støtten. Lovforslaget indeholder bestemmelser om et system til efterfølgende kontrol af tilskud med visse forudgående elementer. Konkurrenceankenævnet vil kunne kræve tilbagebetaling, hvis der ydes ulovligt tilskud. Det forventes, at der vil blive udstedt yderligere gennemførelsesbestemmelser og vejledning. Kommissionen vil fortsætte med at følge udviklingen.

Kommissionen undersøger også tilskuddene til støtte for vedvarende energi under Det Forenede Kongeriges "Contracts for Difference"-ordning²⁹. Kommissionen udtrykte bekymring over medtagelsen af "procentdelen af Det Forenede Kongeriges indhold" i spørgeskemaet om forsyningskædeplanen. Kommissionen rejste dette spørgsmål på møderne i Handelsspecialudvalget vedrørende Varer og Handelsspecialudvalget vedrørende Lige Vilkår for Åben og Fair Konkurrence og Bæredygtig Udvikling samt i Handelspartnerskabsudvalget. Kommissionen anmodede Det Forenede Kongerige om at fjerne oplysninger om lokalt indhold fra spørgeskemaet og tilpasse pointtildelingen for støtteberettigelseskriterierne samt om at udstede yderligere vejledning for at bekræfte, at spørgsmålet om indhold i Det Forenede Kongerige er blevet fjernet og ikke på nogen måde ville blive bedømt, heller ikke i gennemførelsesfasen, hvilket effektivt fjerner enhver rolle for placering.

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168048b059>.

²⁷ Bulgarien, Estland, Litauen, Rumænien og Slovenien.

²⁸ <https://www.gov.uk/government/collections/subsidy-control-bill>.

²⁹ <https://www.gov.uk/government/publications/contracts-for-difference/contract-for-difference>.

Det Forenede Kongerige foreslog at oprette otte frihavne³⁰, hvoraf to blev operationelle i 2021, med specifikke regler såsom direkte skatteforanstaltninger (f.eks. skattelettelser) og forenklede toldprocesser eller subsidier til støtte for handel og investeringer. Kommissionen vil fortsat overvåge deres oprettelse og undersøge, om de overholder bestemmelserne om lige vilkår i handels- og samarbejdsaftalen, navnlig bestemmelserne vedrørende subsidier og beskatning.

8. Transport

Ved overgangsperiodens udløb nyder Det Forenede Kongerige ikke længere godt af EU's indre marked for transport. Selv om handels- og samarbejdsaftalen indeholder bestemmelser om opretholdelse af konnektiviteten mellem EU og Det Forenede Kongerige, ligger adgangsrettighederne for transportvirksomheder, navnlig inden for luftfart og vejtransport, langt under dem, der findes på EU's indre marked. F.eks. kan luftfartsselskaber i Det Forenede Kongerige ikke længere tilbyde ruteflyvning mellem medlemsstaterne.

De gensidige rettigheder, som parterne er blevet enige om inden for luft- og vejtransport, begyndte straks at blive anvendt, da handels- og samarbejdsaftalen trådte i kraft, og har hidtil været uproblematisk.

Handels- og samarbejdsaftalen giver også mulighed for at indgå bilaterale aftaler mellem medlemsstaterne og Det Forenede Kongerige om lufttransportydelse udelukkende med fragt i henhold til de såkaldte "femte frihedsrettigheder"³¹. På grundlag af bemyndigelsen i artikel 6 i Rådets afgørelse (EU) 2021/689 meddelte følgende medlemsstater Kommissionen deres aftaler med Det Forenede Kongerige inden udgangen af 2021: Luxembourg, Malta, Frankrig, Slovakiet, Tyskland, Estland, Tjekkiet, Finland, Belgien, Sverige, Danmark, Bulgarien, Ungarn, Letland, Nederlandene, Irland, Cypern, Grækenland og Litauen.

Med hensyn til luftdygtighedskontrol af luftfartøjer, motorer og propeller, der er konstrueret på deres område, og tilhørende certificeringsprocesser blev 15 valideringer afsluttet i 2021, hovedsagelig bestående af supplerende typecertifikater eller ændringer af de eksisterende konstruktioner. Af disse blev 13 valideringer udstedt af EU's Luftfartssikkerhedsagentur og to af Det Forenede Kongeriges civile luftfartsmyndighed.

9. Fiskeri

Med overgangsperiodens udløb ophørte Det Forenede Kongerige med at deltage i EU's fælles fiskeripolitik. Selv om handels- og samarbejdsaftalen indeholder bestemmelser om gensidig adgang til de enkelte parters farvande samt specifikke regler for adgang til farvandede under Det Forenede Kongeriges kronbesiddelser i en tilpasningsperiode, har fiskeribetingelserne for begge parters fiskere ændret sig væsentligt.

Kommissionen sikrede adgang til Det Forenede Kongeriges og kronbesiddelsernes farvande for størstedelen af EU's fiskerflåde. Det var dog fortsat vanskeligt for EU's mindre fartøjer og

³⁰ <https://www.instituteforgovernment.org.uk/explainers/trade-freeports-free-zones>.

³¹ Retten eller privilegiet i forbindelse med international ruteflyvning, som en stat indrømmer en anden stat med henblik på i den førstnævnte stats område at foretage og overtage trafik, der kommer fra eller er bestemt til et tredjeland.

udskiftningsfartøjer at få adgang til Det Forenede Kongeriges territorialfarvande (6-12 sømil) og Kanaløernes farvande. Selv om der blev gjort betydelige fremskridt, havde en række fartøjer, der søgte om adgang til disse farvande, ikke fået licens ved årets udgang. Kommissionen er sammen med de berørte medlemsstater i færd med at undersøge omstændighederne omkring hver enkelt ansøgt licens, som ikke er blevet udstedt.

Parterne udvekslede også meddelelser om alle nye forvaltningsforanstaltninger, jf. artikel 496, stk. 3, i handels- og samarbejdsaftalen. Specialudvalget om Fiskeri vil udarbejde gensidigt acceptable tidsfrister og procedurer for sådanne meddelelser.

EU og Det Forenede Kongerige afholdt også årlige konsultationer om forvaltningen af fælles bestande. Der blev i juni 2021 opnået enighed om de samlede tilladte fangstmængder for 2021. Der blev i december 2021 opnået enighed om de samlede tilladte fangstmængder for 2022.

10. Koordinering af den sociale sikring

Ved overgangsperiodens udløb ophørte anvendelsen af EU-mekanismerne for koordinering af de sociale sikringsordninger i Det Forenede Kongerige. Handels- og samarbejdsaftalen begrænser de negative virkninger ved at beskytte de sociale sikringsrettigheder for personer, der flytter mellem EU og Det Forenede Kongerige efter den 1. januar 2021. Med henblik herpå giver det mulighed for koordinering af de fleste sociale sikringsydelse.

Samarbejdet om social sikring skred godt frem i 2021. Der blev ikke konstateret strukturelle problemer med gennemførelsen af protokollen om koordinering af de sociale sikringsordninger under handels- og samarbejdsaftalen. Desuden vedtog Specialudvalget om Koordinering af Sociale Sikringsordninger ændringer af bilagene til protokollen for at bekræfte, at medlemsstaterne fortsat tillader arbejdstagere, der er udstationeret til eller fra Det Forenede Kongerige, at være omfattet af den udsendende stats lovgivning om social sikring på særlige betingelser.

11. Retshåndhævelse og retligt samarbejde i straffesager

Med overgangsperiodens udløb ændrede ordningerne for samarbejde om retshåndhævelse og retligt samarbejde i straffesager mellem EU og Det Forenede Kongerige sig. For eksempel blev mekanismer baseret på gensidig anerkendelse erstattet af gensidig retshjælp. Desuden er Det Forenede Kongerige ikke længere medlem af EU's retshåndhævende myndigheder og har begrænset eller ingen adgang til EU's databaser. Selv om handels- og samarbejdsaftalen indeholder bestemmelser om samarbejde mellem parterne, gennemføres dette samarbejde nu uden for EU.

I 2021 fortsatte det operationelle samarbejde med Europol og Eurojust, om end med status som ikke-EU-land og med forbehold af bilaterale aftaler. Med henblik herpå blev der undertegnet en samarbejdsordning med Europol den 27. september 2021, og samarbejdsordningen med Eurojust blev undertegnet den 20. december 2021.

Specialudvalget vedrørende Retshåndhævelse og Retligt Samarbejde, som fører tilsyn med gennemførelsen af samarbejdsordningerne i henhold til handels- og samarbejdsaftalen, forlængede interimperioden for forhåndsevalueringen af Det Forenede Kongeriges DNA- og

fingeraftryksforbindelser³². Denne overgangsperiode kan ikke forlænges yderligere ud over den 30. juni 2022, som er den dato, hvor Det Forenede Kongeriges forbindelser skal vurderes.

I henhold til handels- og samarbejdsaftalen skal Det Forenede Kongerige slette passagerlisteoplysninger, der er modtaget efter passagerernes udrejse fra landet, medmindre en risikovurdering viser, at det er nødvendigt at opbevare sådanne oplysninger. Det Forenede Kongerige fik tilladelse til at fravige denne forpligtelse i en overgangsperiode på et år efter handels- og samarbejdsaftalens ikrafttræden i afventning af gennemførelsen af visse tekniske tilpasninger. Overgangsperioden udløb den 31. december 2021. Efter at have overvejet oplysninger fra Det Forenede Kongerige om de garantier og foranstaltninger, der er truffet med henblik på at gøre det muligt at slette oplysninger og anvende en beføjelse i henhold til artikel 552, stk. 13, i handels- og samarbejdsaftalen, besluttede Partnerskabsrådet imidlertid den 21. december 2021 at forlænge overgangsperioden med yderligere et år på grund af særlige omstændigheder³³.

12. Deltagelse i EU-programmer

Som følge af Det Forenede Kongeriges udtræden af EU mistede landet adgangen til EU-programmer, herunder deres finansierings- og udvekslingsmuligheder. F.eks. er studerende fra landets videregående uddannelsesinstitutioner ikke længere berettiget til at deltage i udvekslingsordningen under Erasmus+.

Selv om handels- og samarbejdsaftalen gør det muligt for Det Forenede Kongerige at deltage som associeret ikke-EU-land i visse EU-programmer, kræver en sådan deltagelse, at der vedtages bilaterale protokoller og finansielle bidrag. Disse protokoller blev ikke vedtaget i 2021.

Indtil de vedtages, er enheder fra Det Forenede Kongerige omfattet af overgangsordninger, der giver dem mulighed for at indsende ansøgninger til indkaldelser af forslag under Horisont Europa og gennemgå evalueringsprocedurene.

Der mindes om, at enheder fra ikke-associerede lande uden for EU i henhold til Horisont Europa-forordningen³⁴ er berettigede til at deltage i Horisont Europa-projekter uden at modtage EU-finansiering. I disse tilfælde vil enheder i tredjelande skulle modtage finansiel støtte fra andre kilder.

³² Afgørelse nr. 1/2021 truffet af det specialudvalg, der er nedsat ved artikel 8, stk. 1, litra r), i handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Det Forenede Kongerige af 28. september 2021, for så vidt angår forlængelsen af den periode, der er omhandlet i handels- og samarbejdsaftalens artikel 540, stk. 3, hvor DNA-profiler og fingeraftryksoplysninger kan udveksles med Det Forenede Kongerige.

³³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:22021D2323>.

³⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013 (EUT L 170/1) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0695&from=EN>.

13. Konklusioner

På trods af handels- og samarbejdsaftalens hidtil usete vidtrækkende anvendelsesområde og dens handelsfremmende foranstaltninger er handels- og samarbejdsaftalen ikke, og har aldrig været tænkt som, en erstatning for EU-medlemskab.

For så vidt angår handel med varer fjerner handels- og samarbejdsaftalen ikke toldprocedurer og -kontroller, oprindelsesregler med henblik på at drage fordel af afskaffelsen af toldsats eller ikke-toldmæssige hindringer som følge af forskellene i lovgivningen. Hvad angår tjenesteydelser, kan den fleksibilitet, som handels- og samarbejdsaftalen giver, på ingen måde sammenlignes med den lethed, hvormed tjenesteydelser kan leveres på EU's indre marked. Det samme gælder for alle andre EU-politikområder, der er omhandlet i handels- og samarbejdsaftalen, lige fra transport og energi til fiskeri og retligt samarbejde i straffesager. På trods af handels- og samarbejdsaftalen er handel og samarbejde mellem EU og Det Forenede Kongerige blevet mere kompleks og udfordrende sammenlignet med situationen, da Det Forenede Kongerige var medlem af EU.

Eftersom brexit markerer afslutningen på den lovgivningsmæssige tilpasning mellem EU og Det Forenede Kongerige, er den igangværende og fremtidige lovgivningsmæssige udvikling relevant for en effektiv gennemførelse af handels- og samarbejdsaftalen. Derfor er fortsat overvågning af Det Forenede Kongeriges lovgivningsmæssige reform på de områder, der er omfattet af handels- og samarbejdsaftalen, af afgørende betydning for at sikre, at den ikke er i strid med handels- og samarbejdsaftalens bestemmelser, og at EU's virksomheder ikke stilles ringere i konkurrencen.

EU's mål er at opretholde stabile og positive forbindelser med Det Forenede Kongerige, som fortsat er en vigtig handelspartner. Kvaliteten af de fremtidige forbindelser vil imidlertid i vid udstrækning afhænge af, i hvor høj grad Det Forenede Kongerige overholder de forpligtelser, der er indgået i handels- og samarbejdsaftalen og udtrædelsesaftalen.